

Podpis sestier získa väčšiu váhu**(HN; 161/2017; 22/08/2017; s.: 3; Zuzana Matuščáková ; Zaradenie: SPRAVODAJSTVO)****ZDRAVOTNÍCTVO**

Už 13 rokov sa príslušný zákon neaktualizoval. Aj vyberanie stehov je podľa súčasného znenia nelegálne

Zuzana Matuščáková

Bratislava – Vyberanie kanyly zo žily, vyťahovanie stehov či upravovanie dávok liekov proti bolesti. Hoci sestry tieto úkony v niektorých prípadoch robia, ide o nelegálnu aktivitu, upozorňuje Milan Laurinc z komory sestier. Aj preto volajú po zmene. Príslušný zákon sa menil naposledy pred 13 rokmi. Ministerstvo zdravotníctva sa s ich požiadavkami čiastočne stotožnilo. Do pripomienkovania poslalo novelu, vďaka ktorej by od budúceho roka mohli sestry predpisovať zdravotné pomôcky.

Väčšina naďalej nesmie

Ich zoznam má byť presne definovaný. Pôjde napríklad o polohovateľné podložky, plienky či náplasti. No povolenie budú mať len špecializované sestry – s magisterským titulom a minimálne päťročnou praxou. Tých je však v súčasnosti menej ako polovica. Na výkon povolania stačí bakalársky titul. Podľa niektorých lekárov by aj ony mohli mať nové kompetencie, s tým však komora nesúhlasí. Laurinc hovorí, že aj keby to bolo pre lekárov výhodnejšie, cieľom združenia je využiť potenciál sestier s vyšším vzdelaním a skúsenosťami. "Takýto krok má význam len vtedy, ak by to mohli robiť na poverenie lekára všetky," oponuje hlavná odborníčka ministerstva pre všeobecné lekárstvo Monika Palušková a dodáva, že najdôležitejšie to je práve v ordináciách "obvodňakov". V súčasnosti sa totiž väčšina zdravotníckych pomôcok predpisuje u špecialistov, no podľa lekárov je to len zbytočné preháňanie pacientov. Úprava ďalších činností sestier sa zatiaľ rieši vnútri rezortu. Komora sestier navrhuje, aby špecializované sestry mohli napríklad ošetrovať chronické rany, vyberať stehy, podávať lieky do žily či liečivá proti bolesti. To, či a koľko peňazí dostanú "sestričky" navyše spolu s väčším rozsahom činností, zatiaľ známe nie je. "Už v súčasnosti majú zákonom stanovené zvyšovanie plátov v pravidelných intervaloch a pripravujeme zmeny, aby boli odmeňované aj na základe princípu zásluhovosti," uviedla hovorkyňa ministerstva zdravotníctva Zuzana Eliášová.

"Vypisovači" výmenných lístkov

A práve nové kompetencie sestier by mali priniesť akúsi "reformu zdola", keďže by tak odbremenili aj obvodných lekárov. Tým má taktiež pribudnúť nový okruh činností. Až tri štvrtiny návštev všeobecného lekára u nás sa totiž končia presunom k špecialistovi. "Mám pacienta, u ktorého bolo podozrenie na žltáčku typu B, a tak som mu zobral krv, z laboratória mi však odpísali: vzhľadom na odbornosť nevyšetrené," vysvetlil nedávno jednu z mnohých podobných skúseností všeobecný lekár Peter Lipták. Eliášová uviedla, že chcú pri tejto reforme vychádzať zo skúseností krajín EÚ, kde sieť všeobecnej zdravotnej starostlivosti dokáže riešiť oveľa viac prípadov. Zvyšovanie kompetencií jednotlivých zdravotníkov chváli aj analytik INEKO Dušan Zachar. "Je celospoločensky neefektívne, keď niečo vykonáva lekár,

pričom to dokáže aj zdravotná sestra a podobne." Návrh je už v pripomienkovom konaní a teraz sú na rade poisťovne. Tie musia rozhodnúť o tom, či budú nové výkony všeobecným lekárom aj preplácať.

Skrývame sa za pekné čísla o nezamestnanosti (etrend.sk; 21/08/2017; BLOG Jozef Hajko ; Zaradenie: Blogy)

<https://blog.etrend.sk/jozef-hajko/skryvame-sa-za-pekne-cisla-o-nezamestnanosti.html>

Skrývame sa za pekné čísla o nezamestnanosti Miera nezamestnanosti je na rekordnom dne, ale skutočné problémy s ekonomickou aktivitou pretrvávajú.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny v polovici augusta ohlásilo, že miera nezamestnanosti na Slovensku klesla v júli na historicky najnižšiu hodnotu na 6,7 percenta. Minister Ján Richter zároveň vyhlásil, že na konci roka by tento údaj rád videl pod piatimi percentami.

Klesajúcu mieru nezamestnanosti treba všeobecne vítať. Na druhej strane sa načim zamyslieť nad tým, akú má tento údaj vypovedaciu hodnotu.

Tentoraz nechám bokom skreslenia, ktoré vznikajú interpretáciou či zvláštnym meraním. Ak by sme napríklad brali mieru nezamestnanosti počítanú zo všetkých nezamestnaných, teda aj tých, čo sú napríklad na rekvalifikáciách či doma s nemocou, potom by toto číslo na konci júla vyskočilo na 7,9 percenta. Rady nezamestnaných by razom potenciálne zvýšili aj ľudia, čo za prácou odišli do zahraničia a vrátili by sa. Na júlové číslo má navyše určite veľký vplyv nedávne administratívne opatrenie vlády, ktorá sťažila zarábanie popri poberaní dávky v nezamestnanosti.

Rád by som teraz poukázal na inú vec. Je zrejmé, že po vrchole vysokej miery nezamestnanosti v roku 2013 a jej klesaní sa postupne znižuje počet obyvateľov odkázaných na sociálne dávky. V nasledujúcom grafe som sa zameral na najrozšírenejšiu sociálnu platbu – na dávku v hmotnej núdzi. Počet jej poberateľov so znižujúcou sa nezamestnanosťou skutočne z roka na rok klesá.

Keď sa však na graf pozrieme podrobnejšie, zistíme, že kým do roku 2013 pri stúpajúcej miere nezamestnanosti sa počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi menil nevelmi, po tomto medzníku začal strmo klesať. Dokonca rýchlejšie ako miera nezamestnanosti. Príčinou by mohla byť všeobecne vyššia ekonomická aktivita obyvateľov. Ako ukážem neskôr, nie je to úplne tak.

Druhým postrehom je zmena štruktúry poberateľov dávok v hmotnej núdzi. Kým zhruba do roku 2015 podiel uchádzačov o zamestnanie zo všetkých prijímateľov tejto dávky stúpal, potom sa zastavil, ba v roku 2017 sa tendencia začíta otáčať. Príčinou by mohla byť väčšia atraktivnosť tejto sociálnej dávky v porovnaní s príjmom z potenciálneho zamestnania do roku 2015, a naopak jej nižšia atraktivnosť v posledných dvoch rokoch.

Záver môže byť aj iný. Tí, čo sa na grafe objavujú v priestore medzi modrou a oranžovou čiarou, v štatistikách úradov práce nefigurujú medzi nezamestnanými a o legálnu prácu sa z rozličných dôvodov ani neuchádzajú. Ako vyčítame z dvoch rovnobežných kriviek, ich počet je v posledných rokoch pomerne stabilizovaný.

Ak sa pozrieme na problém nezamestnanosti z tohto konca, potom pochopíme, že Slovensko narazilo na dno možností zaradiť bezproblémovo nejakú ďalšiu väčšiu skupinu ľudí na pracovný trh. Ak sa miera nezamestnanosti na Slovensku bude ďalej znižovať, pôjde o málo dôveryhodné čísla, lebo meranie bude zdeformované.

Keď načrieme do údajov Štatistického úradu SR, skutočne si potvrdíme, že ekonomická aktivita obyvateľov je limitované číslo. Ilustruje to nasledujúci graf. Podiel ekonomicky neaktívneho obyvateľstva od 15. roku veku na celej slovenskej populácii po odpočítaní študentov a hlavne dôchodcov, čo je najväčšia neaktívna skupina, sa v poslednom období mení nevelmi, ba v rokoch 2015 a 2016 začal rásť.

Na vysvetlenie, skúmanú ekonomicky neaktívnu skupinu tvoria osoby v domácnostiach, na rodičovskej dovolenke, na rekvalifikačných kurzoch či práceneschopní. Zaradiť sem treba aj osoby, ktoré nechcú pracovať, alebo odradených, teda tých, čo by si prácu hľadali, ale rezignovali, lebo by im ju podľa nich nikto nedal. Ľudí z týchto kategórií je na Slovensku viac ako 15 percent z celej populácie. Ak by sme sem zaradili študentov a učňov od 15. roku veku a dôchodcov, potom by ich podiel presiahol 30 percent.

Za pozornosť v grafe stojí, že napriek meniacej sa miere nezamestnanosti, či už jej nárastu do roku 2013 alebo potom poklesu, sa ekonomická aktivita ľudí, ktorí by mohli pracovať, ale nepracujú, nemení. V zmysle terminológie sú ekonomicky neaktívni.

Ak chce vláda skutočne vzbudiť vyššiu ekonomickú aktivitu obyvateľov, musí pracovať práve s touto skupinou obyvateľstva. Napríklad vytvárať vhodnejšie podmienky na podnikanie a tým vyprovokovať otváranie nových a prítiažlivejších pracovných miest. Alebo uľahčovať rodičom situáciu pri umiestňovaní detí do materských škôl.

Ak nezamestnanosť klesá, treba to oceniť. Za nadsadené čísla sa však nemožno skrývať, problémy treba pomenovať a prichádzať s konkrétnymi krokmi na ich riešenie.
